

Ismet efendija Muftic (1886-1945)

Miroslav Filipović

pravo ime Tomislav Filipović, kasnije prezimenu dodao „Majstorović“, r. 05.06.1915. u Jajcu od oca Ante i majke Marice r. Radulović, katolički sveštenik, bez imovine, neosuđivan, komandant logora u Jasenovcu i Staroj Gradiški, poznat pod nadimkom „fra Sotona“

Germogen Maksimov

svetovno ime Grigorij Ivanovič Maksimov, r. 10.01.1861. u Rusiji, pravoslavni sveštenik, episkop i profesor teologije, izbegao u Jugoslaviju 1921. godine, a 1942. izabran za mitropolita Hrvatske pravoslavne crkve (HPC) u NDH sa sedištem u Zagrebu

Spiridon Mifka

r. 1902. u Samoboru, pravoslavni sveštenik, Srbin, udovac, osuđivan, od 1944. episkop HPC

Kerubin Šegvić

r. 23.02.1867. u Splitu od oca Mije, katolički sveštenik i profesor teologije

Stjepan Lukić

r. 11.10.1904. u Zagrebu od oca Luke i majke Jane r. Grižinić, rkt., Hrvat, tramvajski radnik, ženjen, 2 dece, pismen, neosuđivan

Ivo Guberina

r. 14.11.1897. u Šibeniku od oca Petra i majke Dume r. Bujas, katolički sveštenik, rkt., Hrvat, neosuđivan

Serafim Kupčevski

r. 28.09.1894. u Rusiji od oca Teodora i majke Marije r. Ivanova, pravoslavan, sveštenik, jugoslovenski državljanin, udovac, 2 dece, neosuđivan

Ivan Rukavina

r. 25.10.1908. u Kaluđerovcu od oca Martina i majke Marije, ženjen, 2 dece, neosuđivan

Petar Lazić

r. 17.04.1892. u Barletama, opština Lički Osik, od oca Nikole i majke Dimitre r. Nikšić, činovnik u penziji, jugoslovenski državljanin, pravoslavan, ženjen, 1 dete, neosuđivan

Ivan Timka

r. 11.09.1906 u Bačkoj, Rusin, jugoslovenski državljanin, grko-katolik, sveštenik, neženjen, neosuđivan

Filip Popp

r. 23.03.1893 u Bežaniji od oca Matije, jugoslovenski državljanin, teolog i pravnik, evangelistički biskup, ima imovinu, neosuđivan

Petar Vijant

r. 18.04.1911. u Zavidovićima, evangelističke vere, obućar i agent, ženjen, 1 dete, neosuđivan

Ismet Muftić

r. 1876 u Žepču od oca Čašefa, musliman, imam i muftija, neosuđivan

Dimitrije Mrihin

r. 16.09.1898 u Rusiji od oca Filipa, pravoslavni sveštenik, neosuđivan

Mijo Šarić

r. 1905 od oca Mile i majke Ane, ženjen, zemljoradnik, bez dece, neosuđivan

Dragutin Pavlečić

r. 24.05.1921. u Josip Dolu od oca Milana, rkt., Hrvat, neženjen, krojač i šofer,
neosuđivan
Stjepan Kramar
r. 23.07.1883 u Vinagorju od oca Antuna i majke Lucije, katolički sveštenik, profesor u
penziji, neosuđivan
Aleksej Borisov
r. 15.03.1894 u Rusiji od oca Avrama, bivši operski pevač i djakon, neosuđivan
Nikola Kovačić
r. 06.01.1923 u Zaprešiću od oca Nikole i majke Milice, zidarski radnik, rkt., Hrvat,
neženjen, ima imovinu, neosuđivan
Tomo Radić
r. 03.11.1900 u Zvečaju od oca Mirka i majke Mare, rkt., Hrvat, radnik, neženjen,
neosuđivan
Radoslav Glavaš
r. 29.10.1909 u Drinovcima od oca Petra i majke Mare, katolički monah, Hrvat, bez
imovine, neosuđivan
Joco Cvijanović
r. 17.08.1888 u Gornjem Miholjcu, Srbin, pravoslavni sveštenik, ima imovinu,
neosuđivan
Željko Bažinski
r. 29.07.1920 u Đulovcu od oca Stjepana i majke Terezije r. Kroh, Hrvat, rkt., ženjen,
šeširdžija, neosuđivan
Luka Pavelić
r. 05.10.1907 kod Gospića, poštar, Hrvat, rkt., ženjen, 3 dece, neosuđivan
Zora Grbac
r. 04.05.1926 u Zagrebu od oca Josipa i majke Ivanke r. Krizmanić, Hrvatica, rkt.,
neosuđivana
Fanika Šplajt
u monaštvu nazvana Gaudencija, r. 14.02.1911 u Desiniću od oca Jure i majke Uršule,
monahinja, neosuđivana
Ivan Pavušek
r. 25.10.1923 u Sisku od oca Stjepana i majke Slavice, ženjen, obučar i agent, neosuđivan
Martin Savnik
r. 18.10.1890 u Starom Gradu opština Krško od oca Josipa i majke Ane r. Šoba, Hrvat,
rkt., ženjen, 3 dece, prekršajno kažnjavan, ima imovinu
Anica Zbornik
r. 14.07.1894 u Našicama od oca Ivana i majke Marije r. Rajh, rkt., učiteljica, udovica,
bez dece, neosuđivana
Petar Borić
r. 25.11.1908 u Marštinčini kraj Zlatara od oca Stjepana i majke Terezije r. Bobinac,
Hrvat, rkt., ženjen, bez dece, ima imovinu, neosuđivan
Franjo Supanc
r. 02.06.1904 u Zagrebu od oca Franje i majke Ane r. Horman, trgovački pomoćnik,
Hrvat, rkt., ženjen, 3 dece, neosuđivan
Blanda Stipetić
r. 27.06.1889 u Vučiniću od oca Ivana i Marije r. Kučević, rkt., monahinja, neosuđivana

Mirko Smrekar

r. 30.10.1919 u s. Klistava, opština Krapina, od oca Janka i Marije r. Kuhar, frizerski pomoćnik, ustaša, ženjen, 1 dete, bez imovine, neosuđivan

Stjepan Matov

r. 23.10.1901 u Podsusedu od Stjepana i Jane r. Zbukvić, radnik, rkt., Hrvat, ženjen, 1 dete, neosuđivan

Albert Somek

sin Mirka i Marije r. Šoštko, Hrvat, tkr., ženjen, bez dece

Julius Gretić

Klement Stanić

r. 21.11.1907 u Garevcu od Joze i Marije r. Kušević, Hrvat, rkt., ženjen, 2 dece, bez imovine, neosuđivan

Antun Frey

r. 1896 u Bučevcima od oca Valentina i majke Elizabete, ženjen, 2 dece, neosuđivan

Omer Krečinić

r. 28.02.1916 u Lugu, opština Ostrožac, činovnik, udovac, bez dece, neosuđivan

Vladimir Glavuzina

r. 07.08.1913 u Kuševu kod Mostara od Jure i Ruže r. Martinović, Hrvat, rkt., ženjen, 1 dete, trgovac, pismen, neosuđivan

Šimun Šikić

r. 1904 u Štikavi, opština Gračac, od Josipa i Jele, železnički radnik, neženjen, nekažnjavan

Petar Bartolomej

r. 1896 u Brčkom od Matije i Marije, ženjen, 1 dete, neosuđivan

Stjepan Janjetić

r. 1889 u Drnišu od Bože i Ane, ženjen, 7 dece, bez imovine, neosuđivan

Stjepan Brajdić

r. 1906 u Modrušu od Dragutina i Dragice, činovnik, neženjen, neosuđivan

Ivan Herceg

r. 1913 od Franje i Kate, ženjen, 1 dete, trgovac, neosuđivan

Ivan Prpić

r. 1922 u Zrenjaninu od Tome i Elizabete, student, neženjen, neosuđivan

Ivan Marković

r. 26.01.1924 u Ličkom Osiku, činovnik, Hrvat, rkt., ženjen, 1 dete

Branko Jug

r. 06.11.1923 u Zagrebu od Djure i Marice r. Grmuden, poreski činovnik, Hrvat, rkt., neženjen, bez imovine, neosuđivan

Gustav Tomčić

r. 01.08.1913 u Beču od Antuna i Maje, trgovački pomoćnik, Hrvat, rkt., ženjen, 2 dece, bez imovine, neosuđivan

Vojni sud Zagreb 29.06.1945 290/45

Suđenje grupi od 58 optuženih za ratne zločine i kolaboraciju.

Prvooptuženi Miroslav Filipović-Majstorović je bio komandant logora Jasenovac. Pored njega i jednog broja ustaša koji su služili u logorima, suđeno je i grupi sveštenika koji su

ušli u Hrvatsku pravoslavnu crkvu NDH i zauzimali položaje u njoj, ali i jednom evangelističkom episkopu (zbog špijunaže) i imamu (zbog kolaboracije). Na smrt je osuđeno ukupno 49 optuženih (6 vešanjem a 43 streljanjem). Izgleda da niko nije pomilovan.

izvori:

- presuda
- Vladimir Geiger, „Smrtna presuda Vojnog suda Komande grada Zagreba poglavaru Hrvatske pravoslavne crkve u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj mitropolitu Germogenu 1945. godine“, u: *Dijalog povjesničara/istoričara*, 2, prir. H.-G- Fleck i I. Graovac, zbornik radova s međunarodnog skupa održanog 19.-21. studenoga 1999. u Pečuhu, Zagreb, 2000

Presuda Vojnog suda Komande grada Zagreba 290/45 ? ili: Vojni sud II armije od 29.06.1945

izvor: Vladimir Geiger, „Sudski procesi vjerskim dostojanstvenicima u Hrvatskoj 1945“, *Marulić. Časopis za književnost i kulturu*, XXIX(2): 233-235 (1966)

Vladimir BEIGER

Sudski procesi vjerskim dostojanstvenicima u Hrvatskoj 1945.

O sm. tv. i presudi muš. i ž. Ljetu el. M. juče. 8.

Na teritoriji Nezavisne Države Hrvatske živjelo je po nekim procjenama 1941. godine oko pola milijuna muslimana. Uz sve ratije i tadašnje autonemističke težnje pojedinih muslimanskih krugova, Bozne i Hercegovina, mnogi videni i značajni muslimani iskazivali su se Hrvatima, a slično se ponašala i većina muslimanskoj stanovništvu NDH.

Nastavljajući ideje Ante Starčevića, muslimani su i od ustaških ideologa prihvaćeni kao "svie. hrvatskog naroda" te ističani kao jedno od glavnih i poštenih oboja države. "Muslimanska krv naših muslimana je hrvatska krv. Muslimanska vjera je, dakle, hrvatska vjera, jer su u našoj zemlji i njeni pripadnici hrvatski sinovi", rekao su poglavnik Ante Pavelić u Hrvatskom državnom saboru 28. veljače 1942. godine. U dokazivanju hrvatstva muslimana u NDH, posebno značenje se pridavalo vjerskoj komponenti, odnosno afirmaciji Islamske vjerske zajednice. Pri tome se posebno isticala i tumačila uloga islama u konstituiranju hrvatstva. Islam je, tvrdili su mnogi, bio ona snaga koja je kroz crnu hrvatsku povjest očuvala i tako osu hrvatsku krv ("Krv naše krvi") koja je osnovica ("Klička hrvatskog naroda i hrvatske države") jedinstvene nacionalne svijesti Hrvata katolika i Hrvata muslimana. Govorilo se o muslimanima, kao rasno najmanje i najuzurjenije i rasno najčistijim Hrvatima ("Najplemenitiji dio hrvatskog naroda").

Zagrebačka džamija na trgu Kralja Petra (Trg "8").

Takav stav prema muslimanima, rezultirao je od prvih dana (sv. dati se u danas tekome ili ne) i udjelom i ulogom muslimana u novoj hrvatskoj državi. Da bi u potpunosti nac. asio svo u naklonost prema muslimanima i Islamskoj vjerskoj zajednici (u čao vidljiv) motivni značenja koje je pridavala srpsko vodstvo je u kolovozu 1941. godine temeljeno odluku o gradnji džamije u glavnom gradu NDH, Zagrebu. Otkrivenim preporudama i namjere, dotadašnji Meštrovićev Umjemički javio u na trgu "8", pretvorena je u džamiju. Konačno, u kolovozu 1944. godine džamija je od imenom "Džamija

Pogovorka Ante Pavelića" svjedočio je novcem. U međuvremenu, izdati su (1942. godine) i Zakonski nacrt o Islamskoj vjerskoj zajednici u NDH.

Jedan od najznačajnijih muslimana u NDH, bio je tača Ismet efendija Muftić, poglavnik Islamske vjerske zajednice grada Zagreba, istaknuti muslimanski teolog, osobe bogate i zanimljive biografije.

Zagrebački muftija Ismet ef. Muftić, rođen je u Žepču 1886. godine. U Sarajevu je završio sudsku šerijatsku školu 1913. godine, zatim je neko vrijeme namješten kao vjerski funkcionar kod šerijatskog suda u Tuzli. U vrijeme Prvog svjetskog rata vojni je imam u austrougarskoj vojsci kod 96. lovačke regimente. U Kraljevini SHS/ Jugoslaviji, civilni je imam u Zagrebu. Godine 1922. dobio je naslov muftije. Nije nezanimljivo spomenuti, da nikada nije pripadao nijednoj političkoj stranci. Slavio je kao izuzetno hrabri i vrijedan. Na dužnosti zagrebačkog muftije ostao je i u vrijeme NDH. Uz sve dužnosti, službe i počasti, bio je i član Državnog Vijeća NDH. Nakon propusta NDH, uhićen je 1945. godine od novih komunističkih vlasti u namotanom sudskom procesu, poput mnogih nezlučnih i zramenitih Hrvata, osuđen na smrt.

Ismet Muftić
(1886-1945.)

U presudi (Sud, br. 231/45) Vojnog suda Komanda grada Zagreba, sastavljenog od kapetana Benogaac Vlade kao predsjednika, majora Razića i ljubodraga i redovni Horovae tovaša kao člana suda, Radjan dr. Ota kao zapisničara u prisutnosti Popović dr. Zdravke sudske istražitelja kao zastupnika optužbe, krivca je zagrebačkog muftije Ismeta ef. Muftića što je: a) u mjesecu travnju 1941. godine oduzeo na osnovu izdajničke naredbe vlade u tzv. NDH, kao islamski muftija u Zagrebu, članstvo člana i vjerski savjetnik, koji je na svom vjerskom položaju mogao imati na sveje građane Islamske vjere, sastavio i pročitao proglas preko radio, u kojemu je pozivao sve građane muslimane na suradnju i ukapavanje i ujedno omogućavanje ustajama, pružajući na taj način olakšanja i ujedno stvarajući istovremeno pomoć za nepobjedive vođe Jugoslavije, b) prisustvo na mnogim sjednicama ustajne vlade, na kojima su donošene važne odluke o organizaciji vojne sile na čelu M.O. Pava, progona Srba, o uvođenju rasnih zakona i progona i za nezajevske razne pripadnike i usmjeren na taj način u organiziranju masovnih progona i ubijanja hrvatskog stanovništva, dakle je počinitelj i dio pomagača skrupuloznosti i sudjelovanja odnosno organiziranja izvršenja masovnog uopunja stvaranja i njezaka njezaka i muslimanskog svijeta i pravice."

U obratiloženju presude, za Ismeta Muftića između ostalog stoji, da je bio među onima "koji su veseli agitorima i pozivali ustaje i muslimane, na prisustvu vjerskom skupu Srba, prikazujući kao da je svaki narod, a ne vladavina veselo i masovna klika, koja se sa sobom pripada". Iste su stvaranja i putnje hrvatskog naroda i muslimanskog svijeta i pravice."

Na osnovu navedenog u Zagrebu, osuđen je zločinca i narodnog strijeljaren, najamnik. Završio obratilo kao laika i peotvora članovima, a nekoje pripadnike i optužiti odgovornost za zločin i koristi fašizma.

Kriva ove prituženja i vremena. Ideja da se članjaje, naravno, privede komitatu u Beograd nadležnosti Centralizacija pripadala, kako i ne koji nekoje komunisti, postavljeni muslimani da i omiljenjari dajane u roku od tri dana i magikomedija "M."

Drago MARŠIĆ

Buntevnici

Procijetale željezničke pruge u oštra njezina i Hrvatska i glag averske sinje na nevjernu ljubav

Procijetale željezničke pruge u oštra njezina i Hrvatska i glag averske sinje na nevjernu ljubav

1942.

lijp Muftić
olog, osuđi

U Sarajevu
ještem sa
ni je i ma n
agis avij, i
am, mljivo
to kazalo
NDU. Uza
n propasti
sudsom

lavi sude
jnost, u
lajdrite,
Borova
Ota i ko
Zdravka
opitibe,
meta, el,
na 1941
e nastrike
muftića u
Sajcević
gostava i
ostavio i
grom, je
tradiju s
stolama,
vlogoviti
čuvanje
mno, in
lji, vone
ona, lica
rasovnih
maga, ko
čijano

to među
Jerakon
sa Fica,
matakog

Na osnova navedenih, vrlo sličovnih i eksplicitnih optužbi, Vojni sud u Beogradu u Zagrebu, osudio je 29. septembra 1945. godine "U ime naroda Jugos. avij:" kao ratnog zločinca i narodnog neprijatelja zagrebačkog muftiju Ismetu ef. Muftića na kaznu smrti strijeljanjem, trajni gubitak građanske časti i konfiskaciju imovine.

Zezze o obrazloženje sudske presude, nepokriveno čitav sudske proces iskazuje kao čarso i pretvara u neobičajnu odmazdu bez pokrića. ("Rad njih i njima sućnih okupatoru, i nakoš zemlji i no je za posljednji miliona našihom života, opustarenje, povlačenje i onišačanje zemlji, u sudi je no njima red da polože i učini i piane v odu, vnost za zločine i nasilje izvršeno na narodom i za svoj, koopiviti i zločinčki svi u koštati fatizmo. Sini i to izmno - sfoveda naroda!")

Kruna ove priče bilo je ukidanje zagrebačke džemije, kao simbela jednog hiltjenja i vremenca. Nekome, edmah nakon rata s uspostavom nove vlasti, prošireno je ideja da se džemija smuči kao zla uspomena na Nezavisnu Državu Hrvatsku. Prvi put je, naravno, prihvaćen najprije u Gradskom komitetu KP u Zagrebu kao i Centralnom Komitetu u Beogradu. Gradski komitet KP u Zagrebu posao je namjerio i prepustiti nadležnosti Centralnog odbora Narodne fronte u Zagrebu, u koji je tada džemija pripadala. U ko muističkim cilijima i raspravljalje st. navodno, dugo i dugo kuljo i na koj način džemiju ukloniti. Preko sekcije u H. rajona kaj je bio nastojan i komunisti (posredstvom, zanimljivo je, uatom prije "ogudajli" pozvani su zagrebački muslimani da i oni zamole i zahtjeve Narodnu frontu, da se džemija ukloni. Prijedlog o ukidanju džemije napokon je dostavljen Narodnom frontu i u proljeće 1947. godine, u roku od tri dana džemije više nije bilo. U istim prostorijama, ustanovljen je nakone i tragikomedijski "Muzej revolucije."

Drago MARSIC

Buntovnici

Prosejetele
bejermičke pruge
u očivom pjanice
Hajka iagle
divrske sluge
na nesjeme ljubavnice

Prosejetele
bejermičke pruge
u očivom ljubavnice
Hajka iagle
divrske sluge
na veselo pjanice

Puči zvenja

Ubrala nos
na iscen
Samo zivadesu
našim pruzom
prodi
Ubrala nos
ona jeven zvenj
Tvojli živa poljubaca
je se nastalo
kad jaš voće
prohorvilo tje
naše ruke
jeven noz jevanja
žena
Naše lica zimzelom
šuro
našoj je z prasu

